

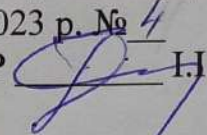
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра приватного права

Затверджено

Науково-методичною радою ДПУ,

від 16.03 2023 р. № 4

Голова НМР І.І. Шемелинець

Робоча програма навчальної дисципліни

«Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
(денної та заочної форми навчання)

галузь знань 08 «Право»

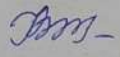
спеціальність 081 «Право»

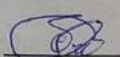
освітня програма «Охорона та захист цивільних прав»

Статус дисципліни: обов'язкова

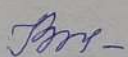
Ірпінь – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав» укладена на основі освітньої програми «Охорона та захист цивільних прав» другого (магістерського) рівня спеціальності 081 «Право», затвердженої Вченою радою Університету 29 вересня 2022 року, протокол № 3.

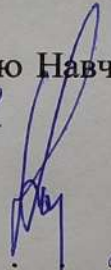
Укладач: І.В. Чеховська, д.ю.н., професор, завідувач кафедри приватного права

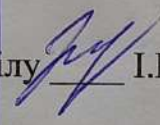
Гарант освітньої програми Ю.Ю. Рябченко, д.ю.н., професор

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою приватного права від «03» 03. 2023 р. № 15

Завідувач кафедри І.В. Чеховська, професор, д.ю.н.

Розглянуто і схвалено вченою радою Навчально-наукового інституту права, від «06» 03. 2023 р. № 10

Голова вченої ради ННІ права В.В. Топчій

Завідувач навчально – методичного відділу І.В. Качур, к.біол.н., доцент

Реєстраційний № _____

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри приватного права
від _____ 2023 р. № _____

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. ПЕРЕДМОВА	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ	6
2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
2.4. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	17
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	17
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	28
5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	30
6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	30
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	33
8. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	36

ПЕРЕДМОВА

«Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав» є навчальною дисципліною, за результатами вивчення якої у здобувачів формується система науково-теоретичних та практичних знань з альтернативних підходів до розв'язання конфліктів в праві і захисту суб'єктивних прав, а також, уміння визначати та застосовувати медіацію та інші альтернативні способи вирішення спорів, обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію, критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів, вирішувати приватно-правові питання шляхом договірного врегулювання, виступати учасником ділових й інших видів переговорів.

Метою навчальної дисципліни «Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав» є ґрунтовне вивчення здобувачами основних положень медіації, переговорів, примирення та інших альтернативних підходів до розв'язання конфліктів в праві і захисту суб'єктивних прав, зокрема отримання знань з історії розвитку інституту альтернативних способів захисту суб'єктивних прав, поняття, видів та принципів альтернативних способів захисту суб'єктивних прав, сфери застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав, процедури альтернативних способів захисту, правового статусу медіатора, перемовника та ін.

Завдання навчальної дисципліни: засвоїти і вільно оперувати спеціальною правовою термінологією із альтернативних засобів вирішення спорів як альтернативних способів захисту суб'єктивних прав; опанувати існуючі у правовій доктрині підходи до визначення альтернативних засобів вирішення спорів як способів захисту суб'єктивних прав; розуміти сутність і призначення процедури медіації, примирення, переговорів тощо, знати особливості та вміти застосовувати договори за результатами медіації, примирення, переговорів тощо; знати найбільш важливі джерела правового регулювання альтернативних способів захисту суб'єктивних прав у різних сферах суспільного життя.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, метод проблемного викладу, робота в малих групах тощо. Серед форм викладання навчальної дисципліни переважають лекційні, семінарські та практичні заняття, індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача та самостійна робота здобувачів, при виконанні якої здобувач має звертатись до роботи в мережі Internet, працювати з першоджерелами, розв'язувати навчальні практичні задачі, виконувати різні види завдань, а також неодноразово звертатись до самопостереження та самоаналізу.

Організація поточного та підсумкового контролю знань. Контроль роботи здобувача вищої освіти є необхідним компонентом навчального процесу, який має на меті визначення реального рівня професійної підготовки здобувача, а також надання необхідних рекомендацій, які будуть сприяти подальшому розвитку його творчої особистості. Об'єктами контролю є отримані здобувачами знання у процесі засвоєння матеріалу дисципліни на лекціях, семінарських та практичних заняттях, диспутах та під час виконання індивідуальних завдань. Логічним завершенням процесу контролю є процедура оцінювання отриманих здобувачем знань. Підсумковий контроль передбачає складання здобувачами екзамену.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Модулів - 3	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 3	1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120	Семестр	
	2-й	2-й
	Лекції	
Кредитів ЄКТС - 4	22 год.	10 год.
	Семінарські (практичні)	
	18 (12 і 6) год.	10 год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	78 год.	98 год.
	Індивід.-консультаційна робота: 2 год.	
	Форма семестрового контролю: екзамен	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати
<i>Загальні компетентності:</i>	
ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг
<i>Спеціальні компетентності:</i>	
СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію	РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи
СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів	РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування
СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів	РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування
<i>Фахові компетентності:</i>	
ФК1. Здатність вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень	РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг

ФК2. Здатність вирішувати приватно-правові питання шляхом договірного врегулювання, виступати учасником ділових й інших видів переговорів	РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності
---	---

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Пререквізитами вивчення навчальної дисципліни «Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав» є фундаментальні положення із загальнотеоретичних дисциплін юридичного спрямування, таких як: «Цивільне право України», «Сімейне право України», «Право інтелектуальної власності», «Цивільний процес України» тощо. Також дана навчальна дисципліна знаходиться у тісному взаємозв'язку з іншими навчальними дисциплінами, а саме: «Складання цивільно-правових документів», «Актуальні проблеми приватного права», «Договірне право», «Принципи та процедури судочинства» тощо.

Постреквізитами навчальної дисципліни «Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав» є: «Актуальні проблеми охорони і захисту соціально-трудових прав», «Спадкове право» тощо.

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Академічні групи ПМЦ 22-1; ПМЦз22-1

Для денної форми навчання

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ І						
Змістовий модуль 1. Загальні положення про альтернативні способи захисту суб'єктивних прав (Теми 1-4)						
T.1	Альтернативне вирішення спорів як спосіб захисту прав, свобод, інтересів	2			5	7
T.2	Правові основи формування системи альтернативного вирішення спорів в Україні		2		5	7
T.3	Зарубіжний досвід застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав	2			2	4
T.4	Судова практика застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав	2	2		3	7
Всього по модулю:		6	4	0	10	20
МОДУЛЬ ІІ						

Змістовий модуль 2.						
Основні альтернативні способи захисту суб'єктивних прав (Теми 5-11)						
T.5	Медіація як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	2	2		5	9
T.6	Правовий статус медіатора			2	5	7
T.7	Переговори як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	2			5	7
T.8	Посередництво як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	2	2 п		5	9
T.9	Арбітраж як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	2	2 п		5	9
T.10	Третейський розгляд. Процедура третейського розгляду.		2		5	7
T.11	Комбіновані способи альтернативного захисту суб'єктивних прав	2			10	12
Всього по модулю:		10	8	2	40	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
МОДУЛЬ III						
Змістовий модуль 3.						
Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у різних сферах юридичних конфліктів (Теми 12-17)						
T.12	Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в цивільному судочинстві	2	2		3	7
T.13	Альтернативні способи вирішення сімейних спорів	2			5	7
T.14	Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в адміністративному судочинстві				5	5
T.15	Альтернативні способи захисту	1	1		5	7

	суб'єктивних прав в нотаріальній діяльності					
T.16	Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в адвокатурі	1	2 п		5	8
T.17	Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в інших сферах юридичних конфліктів		1		5	6
Всього по модулю:		6	6	0	28	40
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		22	18 (6 п і 12 с)	2	78	120

Для заочної форми навчання

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього о (год.)
МОДУЛЬ І						
Змістовий модуль 1. Загальні положення про альтернативні способи захисту суб'єктивних прав (Теми 1-4)						
T.1	Альтернативне вирішення спорів як спосіб захисту прав, свобод, інтересів	2			5	7
T.2	Правові основи формування системи альтернативного вирішення спорів в Україні				10	10
T.3	Зарубіжний досвід застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав	2			5	7
T.4	Судова практика застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав		2		10	12
Всього по модулю 1:		4	2	0	30	36
МОДУЛЬ ІІ						

Змістовий модуль 2.						
Основні альтернативні способи захисту суб'єктивних прав (Теми 5-11)						
T.5	Медіація як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	2	2		5	9
T.6	Правовий статус медіатора			2	5	7
T.7	Переговори як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	2			5	7
T.8	Посередництво як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав				10	10
T.9	Арбітраж як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав				10	10
T.10	Третейський розгляд. Процедура третейського розгляду.		2		10	12
T.11	Комбіновані способи альтернативного захисту суб'єктивних прав		2		5	7
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Всього по модулю 2:		4	6	2	50	62
МОДУЛЬ III						
Змістовий модуль 3.						
Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у різних сферах юридичних конфліктів (Теми 12-17)						
T.12	Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в цивільному судочинстві	2	2		3	7
T.13	Альтернативні способи вирішення сімейних спорів				3	3
T.14	Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в адміністративному судочинстві				3	3
T.15	Альтернативні способи захисту				3	3

	суб'єктивних прав в нотаріальній діяльності					
T.16	Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в адвокатурі				3	3
T.17	Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в інших сферах юридичних конфліктів				3	3
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
	Всього по модулю 3	2	2	8	18	22
Форма підсумкового контролю – екзамен						
	Усього за навчальною дисципліною:	10	10	2	98	120

РЕЙТИНГ-ПЛАН

Денна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
Модуль 1. Загальні положення про альтернативні способи захисту суб'єктивних прав				
2	Тема 1: Альтернативне вирішення спорів як спосіб захисту прав, свобод, інтересів	Лекція	РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	0

2	Тема 2. Правові основи формування системи альтернативного вирішення спорів в Україні	Семінар	РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг	2
2	Тема 3. Зарубіжний досвід застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав	Лекція	РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг	0
2	Тема 4. Судова практика застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав	Семінар	РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	2
8	Усього за модулем 1			4
Модуль 2. Захист прав суб'єктів медичних правовідносин				
2	Тема 5. Медіація як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Лекція	РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг	0
2	Тема 5. Медіація як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Семінар	РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності	2
2	Тема 6. Правовий статус медіатора	Індивідуально-консультаційна робота	РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування	10

2	Тема 7. Переговори як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Лекція	РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	0
2	Тема 8. Посередництво як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Лекція	РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг	0
2	Тема 8. Посередництво як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Практичне заняття	РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування	2
2	Тема 9. Арбітраж як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Лекція	РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	0
2	Тема 9. Арбітраж як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Практичне заняття	РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності	2
2	Тема 10. Третейський розгляд. Процедура третейського розгляду.	Семінар	РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування	2

2	Тема 11. Комбіновані способи альтернативного захисту суб'єктивних прав	Лекція	РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	0
	Поточний модульний контроль			10
20	Усього за модулем 2			28
Модуль 3. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у різних сферах юридичних конфліктів				
2	Тема 12. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в цивільному судочинстві	Лекція	РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування	0
2	Тема 12. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в цивільному судочинстві	Семінар	РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування	2
2	Тема 13. Альтернативні способи вирішення сімейних спорів	Лекція	РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності	0
2	Тема 15. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в нотаріальній діяльності	Лекція	РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	0
2	Тема 15. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в	Семінар	РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях	2

	нотаріальній діяльності		правозастосування	
2	Тема 16. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в адвокатурі	Лекція	РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг	0
2	Тема 16. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в адвокатурі	Практичне заняття	РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності	2
2	Тема 17. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в інших сферах юридичних конфліктів	Семінар	РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування	2
	Поточний модульний контроль			5
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5
16	Усього за модулем 3			13
	Екзамен			50
Усього за курсом				100

Заочна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
--------	------	--	---------------------	-------------------------------

Модуль 1. Загальні положення про альтернативні способи захисту суб'єктивних прав				
2	Тема 1: Альтернативне вирішення спорів як спосіб захисту прав, свобод, інтересів	Лекція	РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	0
2	Тема 3. Зарубіжний досвід застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав	Лекція	РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг	0
2	Тема 4. Судова практика застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав	Семінар	РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	2
6	Усього за модулем 1			2
Модуль 2. Основні альтернативні способи захисту суб'єктивних прав				
2	Тема 5 Медіація як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Лекція	РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг	0
2	Тема 5. Медіація як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Семінар	РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності	2

2	Тема 6. Правовий статус медіатора	Індивідуально-консультаційна робота	РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування	10
2	Тема 7 Переговори як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав	Лекція	РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	0
2	Тема 10. Третейський розгляд. Процедура третейського розгляду	Семінар	РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування	2
2	Тема 11. Комбіновані способи альтернативного захисту суб'єктивних прав	Семінар	РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності	2
	Поточний модульний контроль			15
12	Усього за модулем 2			31
Модуль 3. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у різних сферах юридичних конфліктів				
2	Тема 12. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в цивільному судочинстві	Лекція	РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальні функції суб'єктів правозастосування	0

2	Тема 12. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в цивільному судочинстві	Семінар	РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності	2
	Поточний модульний контроль			10
4	Усього за модулем 3			10
	Екзамен			50
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання MOODLE				5
Усього за курсом				100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль І. Загальні положення про альтернативні способи захисту суб'єктивних прав

Тема 1. Альтернативне вирішення спорів як спосіб захисту прав, свобод, інтересів

План лекційного заняття

1. Поняття та значення альтернативного вирішення спорів, місце в механізмі захисту прав та інтересів особи.
2. Виникнення та розвиток способів альтернативного вирішення спорів.
3. Виникнення та розвиток української моделі альтернативного вирішення спорів.
4. Класифікація способів альтернативного вирішення спорів та сфера їхнього застосування.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Перспективи розвитку альтернативних способів захисту суб'єктивних прав.
2. Модель альтернативного вирішення спорів, яка використовується в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Які ознаки правового спору Вам відомі?
2. Які ознаки альтернативних способів захисту суб'єктивних прав Вам відомі?
3. Наведіть спільні та відмінні риси судового розгляду справ і альтернативних способів вирішення спорів.
4. Які принципи альтернативних способів вирішення спорів Вам відомі?
5. Які критерії класифікації альтернативних способів вирішення спорів Вам відомі?
6. Які етапи розвитку альтернативних способів вирішення спорів Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 5]

Допоміжна: [8, 10-11, 16]

Інформаційні ресурси Інтернет: [23, 29, 31-34, 41]

Міжнародні видання: [45, 47, 48].

Тема 2. Правові основи формування системи альтернативного вирішення спорів в Україні

План семінарського заняття

1. Міжнародно-правові стандарти у сфері альтернативного вирішення спорів.
2. Правова основа впровадження альтернативних способів вирішення правових спорів в Україні.
3. Перспективи розвитку альтернативних способів вирішення правових спорів в Україні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Директиви ЄС щодо запровадження альтернативних способів вирішення правових спорів.
2. Правова основа впровадження альтернативних способів вирішення правових спорів в країнах ЄС.
3. Правила цивільного судочинства (Civil Procedure Rules), які були введені у Великій Британії у 1998 р.

Питання для самоконтролю

1. Що є правовою основою впровадження альтернативних способів вирішення правових спорів в Україні?
2. Проаналізуйте основні положення Концепції вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів.
3. Проаналізуйте основні положення Концепції формування системи безоплатної правової допомоги в Україні
4. Розкрийте зміст Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр., затвердженої Указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276.
5. У яких випадках Суди зобов'язані сприяти застосуванню альтернативних способів вирішення правових спорів в Україні?

Рекомендована література:

Основна: [1, 2-4]

Допоміжна: [8, 10, 12, 15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [24, 28, 29, 30-34, 35]

Міжнародні видання: [43, 46, 48].

Тема 3. Зарубіжний досвід застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав

План лекційного заняття

1. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у США, Великій Британії та Бразилії.
2. Законодавство Європейського Союзу про способи захисту суб'єктивних прав.
3. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у європейських країнах: Швейцарія, Нідерланди, Німеччина, Австрія.
4. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у Сінгапурі, Гонконзі, ОАЕ, Індії, Китаї та Казахстані.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Єдиний закон про медіацію (Uniform Mediation Act) у США.
2. Рішення ЄСПЛ «Регент Компані проти України», «Ромашов проти України», «Буховець проти України».
3. Проаналізуйте працю Лорда Вульфа «Доступ до правосуддя» (Access to Justice Final Report by the Right Honourable the Lord Woolf, Master of the Rolls, July 1996. URL: www.dca.gov.uk/civil/final/index.htm).

Перелік питань для самоконтролю

1. Схарактеризуйте основні положення Акту про альтернативне вирішення спорів, який було прийнято у 1998 р. в США.
2. У якому нормативно-правовому акті Великої Британії було затверджено модель добровільної медіації?
3. Схарактеризуйте судові рішення у справі «Д'юннет проти Державної залізниці» («Dunnett v Railtrack» [2002] 2 All ER 850.
4. Схарактеризуйте судові рішення у справі «Хелсі проти трастової компанії Milton Keynes General NHS» («Halsey v Milton Keynes General NHS Trust»).
5. Розкрийте основний зміст Рекомендації № R (98) 1 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в сімейних справах від 21 січня 1998 р.

Рекомендована література:

Основна: [1, 2-4]

Допоміжна: [8, 10, 12, 15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [24, 28, 29, 30-34, 35]

Міжнародні видання: [43, 46, 48].

Тема 4. Судова практика застосування альтернативних способів захисту суб'єктивних прав

План лекційного заняття

1. Поняття, ознаки та принципи врегулювання спору за участю судді.
2. Передумови запровадження та умови проведення врегулювання спору за участю судді.
3. Особливості врегулювання спору за участю судді, його місце у системі альтернативних способів захисту суб'єктивних прав.
4. Порядок проведення та правові наслідки врегулювання спору за участю судді.

План семінарського заняття

1. Суддя як обов'язковий учасник процедури захисту суб'єктивних прав.
2. Порядок проведення та правові наслідки врегулювання спору за участю судді.
3. Основні ознаки врегулювання спору за участю судді.
4. Передумови проведення врегулювання спорів за участю судді.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Моделі альтернативних судочинства способів вирішення спорів, які застосовані у Австрії, Великобританії, Німеччині або у Норвегії, США, Канаді, Польщі.
2. Принципи врегулювання спору за участю судді.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які ознаки врегулювання спору за участю судді Вам відомі?
2. Визначте умови проведення врегулювання спору за участю судді.

3. Схарактеризуйте порядок проведення та правові наслідки врегулювання спору за участю судді.
4. Які принципи врегулювання спору за участю судді Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 4-5]

Допоміжна: [10-11, 16]

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 26, 31-34, 36, 39]

Міжнародні видання: [44-46].

Змістовний модуль 2. Основні альтернативні способи захисту суб'єктивних прав

Тема 5. Медіація як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав

План лекційного заняття

1. Поняття, ознаки та принципи медіації.
2. Види та моделі медіації.
3. Учасники медіації.
4. Медіаційна процедура.
5. Нормативне регулювання медіації.

План семінарського заняття

1. Право на медіацію.
2. Суб'єкти медіації.
3. Особливості медіації в окремих сферах суспільних відносин.
4. Медіація в окремих сферах юридичної практики.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Особливості медіації в Польщі.
2. Особливості медіації в Німеччині.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які види медіації Вам відомі?
2. Які моделі медіації Вам відомі?
3. Схарактеризуйте медіаційну процедуру.
4. Які міжнародні стандарти медіації Вам відомі?
5. Визначте зміст етичних засад медіації.
6. Визначте особливості медіації в окремих сферах суспільних відносин.
7. Визначте особливості медіації в окремих сферах юридичної практики.

Рекомендована література:

Основна: [1-4]

Допоміжна: [6, 7, 11, 14]

Інформаційні ресурси Інтернет: [19, 21, 33, 35]

Міжнародні видання: [39, 43, 45-46].

Тема 6. Правовий статус медіатора

Індивідуально-консультаційна робота

1. Медіація в діяльності адвоката.
2. Модель медіації, яка використовується в Україні.
3. Міжнародні стандарти медіації.

4. Права та обов'язки медіатора.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які компетентності медіатора Вам відомі?
2. Які техніки медіатора Вам відомі?
3. Що таке «премедіація»?
4. Які європейські стандарти медіації Вам відомі?
5. Які права та обов'язки медіатора Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [6, 9 12, 17, 20]

Інформаційні ресурси Інтернет: [21, 23-24, 27, 31-34]

Міжнародні видання: [47-48].

Тема 7. Переговори як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав

План лекційного заняття

1. Поняття та характерні ознаки переговорів.
2. Види та стилі переговорів.
3. Переговорний процес та оформлення його результатів.
4. Претензійний порядок врегулювання спорів як особливий вид переговорів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Основні зарубіжні теорії проведення переговорів.
2. Соціальна природа феномену переговорів.
3. Переговорний процес: визначення, підготовка та структура.

Перелік питань для самоконтролю

1. Історія зародження переговорів. Назвіть основні етапи.
2. У чому полягає призначення переговорів?
3. Які функції переговорів Вам відомі?
4. Які види переговорів Вам відомі?
5. Яка структура переговорного процесу?
6. Яким чином здійснюється виконання досягнутих угод?

Рекомендована література:

Основна: [1-3, 5]

Допоміжна: [8,9, 16]

Інформаційні ресурси Інтернет: [31-34, 35-37]

Міжнародні видання: [39, 43, 45-46].

Тема 8. Посередництво як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав

План лекційного заняття

1. Поняття, значення та види посередництва як способу захисту суб'єктивних прав.
2. Фасилітація як вид посередництва.
3. Медіація як вид посередництва.
4. Рішення за результатами медіації та його виконання.
5. Консиліація як вид посередництва.

План практичного заняття

1. Тренінг.
2. Вирішення кейсів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Співвідношення процедур фасилітації і консиліації.
2. Застосування фасилітації в країнах ЄС.
3. Посередництво в США.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які види посередництва Вам відомі?
2. У чому полягає значення посередництва як способу захисту суб'єктивних прав?
3. Схарактеризуйте консиліацію як вид посередництва.
4. Схарактеризуйте фасилітацію як вид посередництва.
5. Схарактеризуйте медіацію як вид посередництва.

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [6, 10, 14]

Інформаційні ресурси Інтернет: [23,30, 31-34]

Міжнародні видання: [43, 45-46].

Тема 9. Арбітраж як спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав

План лекційного заняття

1. Арбітраж: поняття, правова природа та характерні ознаки.
2. Види арбітражу.
3. Загальні правила про арбітраж.
4. Спеціальні правила про арбітраж.
5. Стадії арбітражного процесу.

План практичного заняття

1. Тренінг.
2. Вирішення кейсів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Міжнародно-правові акти у сфері арбітражу.
2. Співвідношення права на судовий розгляд справи та права на застосування арбітражу для розгляду спорів.

Перелік питань для самоконтролю

1. Розкрийте зміст поняття «арбітраж».
2. Визначте характерні ознаки арбітражу.
3. Схарактеризуйте правову природу арбітражу.
4. Які стадії арбітражного процесу Вам відомі?
5. Які міжнародно-правові акти у сфері арбітражу Вам відомі?
6. Які види арбітражу Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [15, 19]

Інформаційні ресурси Інтернет: [26, 33-34, 8-40]

Міжнародні видання: [46-48].

Тема 10. Третейський розгляд. Процедура третейського розгляду.

План семінарського заняття

1. Історичні засади третейського судочинства.
2. Третейський розгляд справ.
3. Рішення третейського суду, його види, вимоги до змісту та форми.
4. Проблеми виконання рішень третейського суду.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Порядок формування складу третейського суду: вимоги до третейських суддів.
2. Державний контроль за рішеннями постійно діючих третейських судів в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які етапи формування третейського судочинства Вам відомі?
2. Схарактеризуйте порядок утворення і державної реєстрації третейських судів.
3. Схарактеризуйте процедуру розгляду справи в третейському суді.
4. Які вимоги до змісту та форми рішення третейського суду Вам відомі?
5. Схарактеризуйте повноваження Третейської палати України.

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [7,10, 14, 18, 19]

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 33-36]

Міжнародні видання: [43, 45, 46].

Тема 11. Комбіновані способи альтернативного захисту суб'єктивних прав

План лекційного заняття

1. Мед-арб (med-arb, co-med-arb)
2. Міні-суд (mini-trial)
3. Спрошений суд присяжних (summary jury trial)
4. Нейтральне встановлення фактів (neutral fact finding)
5. Інститут омбудсмена (ombudsman)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Мед-арб як комбінований спосіб альтернативного захисту суб'єктивних прав.
2. Класифікація комбінованих способів альтернативного захисту суб'єктивних прав.
3. Соціальна природа феномену «суд присяжних».
4. Інститут омбудсмена.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які повноваження омбудсмена Вам відомі?
2. Схарактеризуйте процедуру суду присяжних.
3. Нейтральне встановлення фактів. Надайте характеристику цьому способу альтернативного захисту суб'єктивних прав.
4. Що Вам відомо про мед-арб?
5. Визначте суб'єктів міні-суду.

Рекомендована література:

Основна: [1-3, 5]

Допоміжна: [10, 15, 17]

*Інформаційні ресурси Інтернет: [21, 22, 27-28]
Міжнародні видання: [44, 45-46].*

Змістовний модуль 3. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у різних сферах юридичних конфліктів

Тема 12. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в цивільному судочинстві

План лекційного заняття

1. Поняття та класифікація процедур примирення у цивільному судочинстві.
2. Генезис розвитку процедур примирення у цивільному судочинстві.
3. Основоположні засади здійснення процедур примирення у цивільному судочинстві.
4. Процедури примирення в контексті сучасного розвитку цивільного судочинства.
5. Підготовче провадження як основа втілення процедур примирення у цивільному судочинстві.

План семінарського заняття

1. Мета цивільного судочинства з огляду на процедури примирення.
2. Основоположні засади здійснення процедур примирення у цивільному судочинстві.
3. Теоретико-правова та нормативна модель процедур примирення у цивільному судочинстві.
4. Зарубіжний досвід застосування процедур примирення у цивільному судочинстві.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Співвідношення понять медіація і примирні процедури.
2. Ганноверський процесуальний кодекс 1850 року (Німеччина). Характеристика процедур примирення.

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть основні етапи становлення і розвитку процедур примирення у цивільному судочинстві.
2. Які критерії класифікації примирних процедур Вам відомі?
3. Які види примирних процедур Вам відомі?
4. Які принципи примирних процедур Вам відомі?
5. Схарактеризуйте нормативну модель процедур примирення у цивільному судочинстві.

Рекомендована література:

Основна: [1-3; 5]

Допоміжна: [11, 14, 19]

Інформаційні ресурси Інтернет: [23, 26, 31, 34, 36]

Міжнародні видання: [43-45].

Тема 13. Альтернативні способи вирішення сімейних спорів

План лекційного заняття

1. Роль альтернативних способів у вирішенні сімейних спорів.

2. Сімейна медіація.
3. Альтернативні способи вирішення спорів про розірвання шлюбу.
4. Альтернативні способи вирішення спорів про стягнення аліментів.
5. Альтернативні способи вирішення спорів у справах про поділ майна подружжя.
6. Альтернативні способи вирішення спорів у справах про шлюбний договір.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Процедура сімейної медіації в Польщі.
2. Альтернативні способи вирішення спорів у справах про визначення походження дітей.

Перелік питань для самоконтролю

1. Розкрийте зміст поняття «сімейна медіація».
2. Яка роль альтернативних способів у вирішенні сімейних спорів?
3. Визначте особливості альтернативних способів вирішення спорів про стягнення аліментів.
4. Визначте особливості альтернативних способів вирішення спорів про поділ майна подружжя.
5. Визначте особливості альтернативних способів вирішення спорів у справах про визначення походження дітей.
6. Визначте особливості альтернативних способів вирішення спорів про розірвання шлюбу.

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [9, 17, 20]

Інформаційні ресурси Інтернет: [21, 24, 27, 31, 40-41]

Міжнародні видання: [43, 43, 46-47].

Тема 14. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в адміністративному судочинстві

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Правове регулювання примирення та альтернативні способи вирішення спорів у державно-управлінській діяльності України.
2. Особливості застосування медіації в механізмі вирішення адміністративних спорів.
3. Зарубіжний досвід застосування медіації для врегулювання спорів із органами публічної влади.

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть основні етапи становлення і розвитку альтернативних способів захисту суб'єктивних прав в адміністративному судочинстві.
2. Визначте особливості застосування інституту медіації в адміністративному судочинстві.
3. Назвіть функції інституту медіації в адміністративному судочинстві.
4. Які перспективи розвитку інституту медіації в адміністративному судочинстві?
5. Наведіть зарубіжний приклад застосування медіації при врегулюванні спорів в адміністративному судочинстві.

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [9, 13-14, 16]

Інформаційні ресурси Інтернет: [27, 33, 35]

Міжнародні видання: [44, 46, 48].

Тема 15. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в нотаріальній діяльності

План лекційного заняття

1. Роль нотаріату в альтернативному вирішенні спорів.
2. Підстави для інтеграції примирювальних процедур в нотаріальну практику.
3. Елементи медіації в рамках нотаріальних проваджень
4. Нотаріус як медіатор.

План семінарського заняття

1. Підстави для інтеграції примирювальних процедур в нотаріальну практику.
2. Елементи медіації в рамках нотаріальних повноважень.
3. Інші альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в нотаріальній діяльності.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Зарубіжний досвід застосування медіації в нотаріальній діяльності.
2. Правовий статус нотаріуса як медіатора.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які підстави для інтеграції примирювальних процедур в нотаріальну практику Вам відомі?
2. Назвіть елементи медіації в рамках нотаріальних проваджень.
3. Схарактеризуйте правовий статус нотаріуса як медіатора.
4. Які інші альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в нотаріальній діяльності Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [9, 10, 17]

Інформаційні ресурси Інтернет: [35-40]

Міжнародні видання: [43-45].

Тема 16. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в адвокатурі

План лекційного заняття

1. Види адвокатської діяльності.
2. Виконання адвокатом ролі медіатора як особливий вид адвокатської діяльності.
3. Права та обов'язки адвоката.
4. Елементи медіації в адвокатській діяльності.
5. Професійна відповідальність адвоката-медіатора.

План практичного заняття

1. Тренінг.
2. Вирішення кейсів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Особливості застосування в адвокатській діяльності інших способів вирішення спорів.

2. Правовий статус адвоката як медіатора.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Які види адвокатської діяльності Вам відомі?
2. Схарактеризуйте правовий статус адвоката.
3. Назвіть елементи медіації в адвокатській діяльності.
4. Визначте особливості застосування в адвокатській діяльності інших способів вирішення спорів.
5. Дайте визначення поняття «професійна відповідальність адвоката-медіатора».

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [6, 11, 12, 20]

Інформаційні ресурси Інтернет: [21, 24, 31 34, 35]

Міжнародні видання: [44-47].

Тема 17. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в інших сферах юридичних конфліктів

План семінарського заняття

1. Бізнес-медіація.
2. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в трудових відносинах.
3. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в діяльності прокурора.
4. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в діяльності приватного і державного виконавця.
5. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у сфері міжнародних відносин.
6. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в господарсько-корпоративних відносинах.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Класифікація способів альтернативного захисту суб'єктивних прав в інших сферах юридичних конфліктів.
2. Європейський кодекс етики медіаторів.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке бізнес-медіація?
2. Які альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в трудових відносинах Вам відомі?
3. Які альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в діяльності приватного і державного виконавця Вам відомі?
4. Які альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у сфері міжнародних відносин Вам відомі?
5. Які альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в господарсько-корпоративних відносинах Вам відомі?
6. Які альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в діяльності судді Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1-3]

Допоміжна: [9, 13, 15-17]

Інформаційні ресурси Інтернет: [21, 24, 27, 40-42]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Розподіл балів за семінарські заняття

Таблиця 4.1

Критерії оцінювання	Кількість балів
В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	2 бали
Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.	1 бал
Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.	0 балів

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться письмово.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Денна форма

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	2
Ситуаційне завдання	1
Тестовий блок	2
Всього	5

Заочна форма

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	5
Тестовий блок	5
Ситуаційне завдання	5
Всього	15

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

10	Послідовність, логічність написання есе, тез, а також підготовка доповіді, презентації, аналізу судової практики, кросвордів, вирішення кейсів та, відповідно, їх захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
5	Послідовність, логічність написання есе, доповіді, але без презентації.
0	Не зроблено індивідуальної роботи.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.74):

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	А	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	відмінно	зараховано
80-89	В	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
70-79	С	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати		

			аргументи для підтвердження думок.		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав» використовуються наступні засоби оцінювання:

- екзамен;
- тести;
- підготовка правових та процесуальних документів;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, огляд судової практики, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань (дебати по фабулі медичних спорів тощо).

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Форми поточного контролю:

- 1) модульні контрольні роботи;
- 2) письмові, усні опитування на семінарських заняттях;
- 3) есе, тези;
- 4) презентація;

- 5) кейс;
- 6) огляд судової практики;
- 7) огляд спеціальної літератури;
- 8) тестування за темами;
- 9) проведення круглих столів, участь у конференціях;
- 10) ділова гра.

В процесі поточного контролю здійснюється СРС над досліджуваним матеріалом: повнота виконання завдань, рівень засвоєння навчальних матеріалів та окремих розділів навчальної дисципліни, робота з додатковою літературою, вміння і навички презентацій, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи тощо.

Перелік питань до поточного контролю у формі МКР 1-2.

1. Поняття та значення альтернативного вирішення спорів, місце в механізмі захисту прав та інтересів особи.
2. Виникнення та розвиток способів альтернативного вирішення спорів.
3. Виникнення та розвиток української моделі альтернативного вирішення спорів.
4. Класифікація способів альтернативного вирішення спорів та сфера їхнього застосування.
5. Історія розвитку інституту альтернативних способів вирішення спорів.
6. Поняття, ознаки, принципи та класифікація альтернативних способів вирішення спорів.
7. Види альтернативних способів вирішення спорів.
8. Сфера застосування альтернативних способів вирішення спорів.
9. Міжнародно-правові стандарти у сфері альтернативного вирішення спорів.
10. Правова основа впровадження альтернативних способів вирішення правових спорів в Україні.
11. Перспективи розвитку альтернативних способів вирішення правових спорів в Україні.
12. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у США, Великій Британії та Бразилії.
13. Законодавство Європейського Союзу про способи захисту суб'єктивних прав.
14. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у європейських країнах: Швейцарія, Нідерланди, Німеччина, Австрія.
15. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у Сінгапурі, Гонконзі, ОАЕ, Індії, Китаї та Казахстані.
16. Поняття, ознаки та принципи врегулювання спору за участю судді.
17. Передумови запровадження та умови проведення врегулювання спору за участю судді.
18. Особливості врегулювання спору за участю судді, його місце у системі альтернативних способів захисту суб'єктивних прав.
19. Порядок проведення та правові наслідки врегулювання спору за участю судді.
20. Суддя як обов'язковий учасник процедури захисту суб'єктивних прав.
21. Порядок проведення та правові наслідки врегулювання спору за участю судді.
22. Основні ознаки врегулювання спору за участю судді.
23. Передумови проведення врегулювання спорів за участю судді.
24. Поняття, ознаки та принципи медіації.
25. Види та моделі медіації.
26. Учасники медіації.
27. Медіаційна процедура.
28. Нормативне регулювання медіації.
29. Право на медіацію.
30. Суб'єкти медіації.

31. Особливості медіації в окремих сферах суспільних відносин.
32. Медіація в окремих сферах юридичної практики.
33. Правовий статус медіатора.
34. Поняття та характерні ознаки переговорів.
35. Види та стилі переговорів.
36. Переговорний процес та оформлення його результатів.
37. Претензійний порядок врегулювання спорів як особливий вид переговорів.
38. Поняття, значення та види посередництва як способу захисту суб'єктивних прав.
39. Фасилітація як вид посередництва.
40. Медіація як вид посередництва.
41. Рішення за результатами медіації та його виконання.
42. Консиліація як вид посередництва.
43. Арбітраж: поняття, правова природа та характерні ознаки.
44. Види арбітражу.
45. Загальні правила про арбітраж.
46. Спеціальні правила про арбітраж.
47. Стадії арбітражного процесу.
48. Історичні засади третейського судочинства.
49. Третейській розгляд справ.
50. Рішення третейського суду, його види, вимоги до змісту та форми.
51. Проблеми виконання рішень третейського суду.
52. Мед-арб (med-arb, co-med-arb)
53. Міні-суд (mini-trial)
54. Спрощений суд присяжних (summary jury trial)
55. Нейтральне встановлення фактів (neutral fact finding)
56. Інститут омбудсмена (ombudsman).
57. Поняття та класифікація процедур примирення у цивільному судочинстві.
58. Генезис розвитку процедур примирення у цивільному судочинстві.
59. Основоположні засади здійснення процедур примирення у цивільному судочинстві.
60. Процедури примирення в контексті сучасного розвитку цивільного судочинства.
61. Підготовче провадження як основа втілення процедур примирення у цивільному судочинстві.
62. Мета цивільного судочинства з огляду на процедури примирення.
63. Теоретико-правова та нормативна модель процедур примирення у цивільному судочинстві.
64. Зарубіжний досвід застосування процедур примирення у цивільному судочинстві.
65. Роль альтернативних способів у вирішенні сімейних спорів.
66. Сімейна медіація.
67. Альтернативні способи вирішення спорів про розірвання шлюбу.
68. Альтернативні способи вирішення спорів про стягнення аліментів.
69. Альтернативні способи вирішення спорів у справах про поділ майна подружжя.
70. Альтернативні способи вирішення спорів у справах про шлюбний договір.
71. Основні етапи становлення і розвитку альтернативних способів захисту суб'єктивних прав в адміністративному судочинстві.
72. Особливості застосування інституту медіації в адміністративному судочинстві.
73. Функції інституту медіації в адміністративному судочинстві.
74. Перспективи розвитку інституту медіації в адміністративному судочинстві.
75. Роль нотаріату в альтернативному вирішенні спорів.

76. Підстави для інтеграції примирювальних процедур в нотаріальну практику.
77. Елементи медіації в рамках нотаріальних проваджень
78. Нотаріус як медіатор.
79. Підстави для інтеграції примирювальних процедур в нотаріальну практику.
80. Елементи медіації в рамках нотаріальних повноважень.
81. Інші альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в нотаріальній діяльності.
82. Види адвокатської діяльності.
83. Виконання адвокатом ролі медіатора як особливий вид адвокатської діяльності.
84. Права та обов'язки адвоката.
85. Елементи медіації в адвокатській діяльності.
86. Професійна відповідальність адвоката-медіатора.
87. Бізнес-медіація.
88. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в трудових відносинах.
89. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в діяльності прокурора.
90. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в діяльності приватного і державного виконавця.
91. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав у сфері міжнародних відносин.
92. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав в господарсько-корпоративних відносинах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні:

1. Чеховська І. В. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав. навч. посіб. Ірпінь: *Державний податковий університет*, 2022. 428 с.
2. Вступ до альтернативного вирішення спорів: навч. посіб./ Г.В. Анікіна, Ю.В. Білоусов, Н.Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.]; під ред. У. Хелльманна, Н.Л. Бондаренко-Зелінської. Хмельницький: *Хмельницький університет управління та права*. 2017. 234 с.
3. Гринчак В. А. Мирні засоби врегулювання міжнародних спорів: підручник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 187 с.
4. Про медіацію: закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2022, № 7, ст.51.
5. Спектор О. М. Альтернативні способи вирішення цивільно-правових спорів: світовий досвід та перспективи застосування у правовій системі України. Київ: *Фенікс*, 2013. 159 с. 230

Допоміжні:

6. Біцай М. Організаційно-правові засади участі адвоката в медіації : дис. канд. юрид. наук. Київ, 2015. 246 с.
7. Вангородська Н. А. Третейський суд в Україні у Х–XVIII ст.: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 20 с.
8. Спектор О. М. Історичні корені виникнення та етапи становлення системи альтернативного вирішення спорів. *Питання цивільного, господарського та фінансового права*. 2010. № 4. С. 102–107.
9. Поліщук М. Я. Поняття медіації як альтернативного методу вирішення спорів. *Держава і право*. 2014. № 65. С. 134–139.
10. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Запровадження альтернативних способів врегулювання спорів: європейський досвід для України. *Приватне право і підприємництво*. 2009. Вип. 8. С. 162–165.

11. Любченко Я. П. Зобов'язання України у сфері альтернативних способів вирішення правових спорів, пов'язаних з укладенням Угоди про асоціацію. *Часопис київського університету права*. Київ, 2015. Вип. 4. С. 370–374.
12. Демидович О. М. Професійна підготовка фахівців з медіації в університетах Іспанії: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2011. 20 с.
13. Запара С. І. Поняття медіації та особливості її становлення в Україні та світі. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 3. С. 83–85.
14. Лукач І. В. Альтернативні шляхи вирішення корпоративних спорів. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 3. Ст. 66–76.
15. Любченко Я. П. Виникнення та розвиток альтернативних способів вирішення міждержавних спорів. Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук праць / редкол.: С. Г. Серьогіна та ін. Харків: Право, 2016. Вип. 32. С. 290–299.
16. Писаренко Н. Б, Сьоміна В. А. Адміністративно-правові спори (удосконалення порядку вирішення): монографія. Харків: *Право*, 2012. 136 с.
17. Притика Ю. Д. Правовий режим медіації у законодавчих системах зарубіжних країн. *Малий і середній бізнес (право, держава, економіка)*. 2010. № 3–4.
18. Притика Ю. Д. Проблеми захисту прав учасників цивільних правовідносин у третейському суді: монографія. Київ: *Ін Юре*, 2006. 636 с.
19. Чеховська І.В., Божук І.В. Медичний арбітраж (третейський суд) як альтернатива цивільним судам у медичних спорах. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. Вип. 2. С. 93–98.
20. Чеховська І.В., Божук І.В. Перспективи розвитку інституту сімейної медіації в Україні. *Вісник Луганського університету внутрішніх справ*. 2021. Вип. 2.(94) С. 246–258.

Інформаційні ресурси Інтернет:

21. Біцай А. Моделі медіації у світі та перспективи для України. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2013/6_2013/19.pdf
22. Вознюк Н. Альтернативні способи вирішення господарсько-правових спорів. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/PDF/urykr_2013_10_15.pdf.
23. Директива ЄС № 2008/52 Європейського Парламенту та Європейської Ради про деякі аспекти посередництва (медіації) в цивільних та комерційних справах. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_a95
24. Зубро Т. П. Медіація як спосіб альтернативного врегулювання спорів в європейському просторі. URL: <http://oaji.net/articles/2014/976-1415035302.pdf>
25. Зубчевська Є. В. Українське законодавство у сфері третейського розгляду спорів: сучасний стан та особливості. URL: http://snjurid.crimea.edu/arhiv/2013/26_2_2_law/016zub.pdf
26. Кібенко О. Судова медіація в господарському процесі – бути чи не бути? URL: https://censor.net.ua/blogs/3051121/sudova_medatsya_v_gospodarskomu_protsebuti_chi_ne_buti
27. Коваленко Т. Медіація: процедура врегулювання спорів за взаємною згодою сторін. URL: <http://www.inprojournal.org/wpcontent/uploads/2017/06/117Kovalenko-T.pdf>
28. Коноваленко Д. Судова медіація – challenge для України. URL: <http://yurgazeta.com/publications/practice/mizhnarodniy-arbitrazh-ta-adr/sudova-mediaciya--challenge-dlya-ukrayini.html>
29. Підвищення ролі процедури альтернативного вирішення спорів в Англії та в Уельсі. URL: <http://www.reallook.com.ua/4863/pidvishhennya-roliproceduri-alternativnogo-virishennya-sporiv-v-angli%D1%97-ta-v-uelsi/>
30. Притика Ю. Посередництво як нова форма вирішення приватноправових спорів. URL: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:162419/Source:default>

31. Рекомендація № R (98) 1 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в сімейних справах: ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 616 засіданні заступників міністрів 21 січня 1998 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_98_1_1998_01_21.pdf
32. Рекомендація № R (99) 19 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в кримінальних справах: ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 679 засіданні заступників міністрів 15 вересня 1999 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_828#Text
33. Рекомендація Rec (2001) 9 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо альтернатив судовому розгляду спорів між адміністративними органами й сторонами – приватними особами: ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 762 засіданні заступників міністрів 5 вересня 2001 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2001_9_2001_09_05.pdf
34. Рекомендація Rec (2002) 10 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах: ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 808 засіданні заступників міністрів 18 вересня 2002 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2002_10_2002_09_18_1.pdf
35. Alternative dispute resolution. URL: [http://www.nolo.com/dictionary/alternative-dispute-resolution-\(adr\)-term.html](http://www.nolo.com/dictionary/alternative-dispute-resolution-(adr)-term.html)
36. Civil procedure rules England and Wales. URL: <https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part01>
37. Clift R. The Phenomenon of Mediation: Judicial Perspectives and an Eye on the Future. URL: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1599420
38. Commercial Arbitration Rules and Mediation Procedures. URL: http://www.cedires.be/index_files/AAA_commercial%20arbitration%20rules%20and%20mediation%20procedures.pdf
39. Dispute Adjudication Boards: Are they the future of dispute resolution? URL: <https://www.whitecase.com/publications/article/dispute-adjudication-boards-arethey-future-dispute-resolution>
40. Employment Arbitration Rules and Mediation Procedures. URL: http://aryme.com/docs/adr/3-0-493/2009_us_aaa_employment_arbitration_mediation_rules.pdf
41. Harris D. R. Unlocking the Learning Potential in Peer Mediation: An Evaluation of Peer Mediator Modeling and Disputant Learning: Molestie Ornare Articulis. URL: https://www.researchgate.net/publication/227512475_Unlockingthe_Learning_Potential_in_Peer_Mediation_An_Evaluation_of_Peer_Mediator_Modeling_and_Disputant_Learning
42. Hong Kong International Arbitration Center. URL: <http://www.hkiac.org/about-us/statistics>

Міжнародні видання:

43. Alexander N. The Mediation Metamodel: Understanding Practice. Conflict Resolution Quarterly. 2018. Vol. 26. № 1. Pp. 97–123.
44. Alternative civil dispute resolution – Natalija Kaminskiene Summary of Doctoral Dissertation Social Sciences, Law Mykolas Romeris University, Vilnius 2009.
45. Blake S., Browne J., Sime S. A practical approach to alternative dispute resolution. Oxford: Oxford University press, 2014. 595 p.
46. Brown H. J., Marriot A. Q. ADR: principles and practice. London: Thomson Reuters, 2011. 868 p.
47. Chapter Four: International Settlement Negotiation and Mediation in Michael McIlwrath and John Savage, International Arbitration and Mediation: A Practical Guide. Kluwer Law International. 2021. Pp. 173–224.
48. Yoshifumi Tanaka. The Peaceful Settlement of International Disputes. Cambridge University Press, 2018. 462 p.

